

نگاه مسئولانه شاعران نگاه‌آماري مسئولان

درگفت وگو با پرویز بیگی حبیب آبادی

علیرضا حیدری

در سال ۱۳۳۳ در اردستان متولد و از سال ۱۳۴۸ تاکنون ساکن تهران می باشد تحصیلاتش را ادامه داد و تاکنون به عنوان مسئول صفحات ادبی برخی از نشریات، دبیر کنگره های سراسری شعر دفاع مقدس، نویسنده برخی از برنامه های صدا و سیما، مسئولیت در تعدادی از شوراهای شعر و همکاری ادبی با نشریات و مراکز مختلف ادبی فعالیت هایی داشته است، همچنین با نشریات جانباز، بنیاد، آتیه، کیهان، اطلاعات، جمهوری اسلامی، ایران، همشهری و جام جم همکاری داشته است. همچنین او از طرف وزارت ارشاد به عنوان یکی از ۱۵ شاعر برتر بعد از انقلاب معرفی شده است. کتاب «ارغوانی ها» نوشته پرویز بیگی حبیب آبادی چندی پیش توسط انتشارات فصل پنجم منتشر شد. بیگی حبیب آبادی از شاعران نسل اول شعر انقلاب اسلامی به شمار می آید. وی از هسته های اولیه تشکیل دهنده جلسات شعر حوزه هنری با نام حوزه اندیشه و هنر اسلامی، در سال های ابتدایی انقلاب بود که توسط مرحوم مهرداد اوستا و با حضور افرادی چون نصرا... مردانی، سیدحسین حسینی، قیصر امین پور، سلمان هراتی و... برگزار می شد.

وی از فعال ترین شاعران در زمینه شعر دفاع مقدس است که غزل ها و مثنوی های فراوانی در این زمینه، گواه این مدعا است که معروف ترین آن ها شعر بسیار شاخص «غریبانه» با مطلع: «باران چه غریبانه رفتند از این خانه / هم سوخته شمع ما هم سوخته پروانه» است. از دیگر آثار او می توان به غریبانه (مجموعه شعر)، حماسه های همیشه (۳ جلد)، گل، غزل، گلوله، آیینیه در غبار (تاملی در تذکره های شعر فارسی)، گزیده ادبیات معاصر (دفتر ۲۶)، آن همیشه سبز (مثنوی دفاع مقدس) و زخم، غزل، زاویه اشاره کرد. در گفت وگویی با او از شعر دفاع مقدس پرسیدیم.

* در جایی گفته بودید که صبح دومین روز جنگ شاهد

جانب اولین شعر جنگ بودیم، آیا این یعنی آغاز تولد شعر جنگ و دفاع مقدس.

می گوئیم تا به صلح برسیم امانه صلح تحمیلی.

به همین دلیل مامی گوئیم شعر دفاع مقدس تا این شائبه ای

که در شعر جنگ وجود دارد پیش نیاید.

بله، دقیقا، چون دفاع امری است مقدس. مرحوم اخوان ثالث در مصاحبه ای که من در یکی از آثارم به نقل از ایشان آورده ام می گوید که دفاع در فطرت انسان ها وجود دارد و به تعبیر من انسان ها در هنگام دفاع از سرزمین به کاری مقدس دست می زنند، اما نکته ای که من می خواهم بگویم این است که برخی با استفاده از «جنگ» به نوعی قصد دارند شعر دفاع مقدس را زیر سوال ببرند و این ظلم به دفاع مقدس است چون ما بر خلاف معاهده های تاریخی که بخش هایی از کشورمان را از دست دادیم پس آن معاهده های صلح تحمیلی و ننگین بود ولی جنگ مایک دفاع مقدس بود برای یک صلح واقعی و عادلانه.

جناب بیگی، شما را با شعر معروف و مشهور «باران چه

غریبانه» می شناسند که از نوحه ها و موسیقی های حماسی

روزهای جنگ با صدای آهنگران هم بود. گرچه بیشتر درباره

آن نکاتی را مطرح کرده اید اگر ممکن است به اختصار در این

گفت وگو هم اشاره ای داشته باشید.

من در جاهای مختلف به این موضوع اشاره کرده ام و باید تکرار کنم که در سال ۶۰ که خر مشهور و آبادان در اختیار دشمن بود،

* این یعنی همراهی شاعران برای دفاع. من این گونه عرض کرده بودم که ساعت ۲۰:۱۰ سی و یکم شهریور ۵۹ که سه فروند هواپیمای توپولف روسی به آسمان تهران تجاوز کرد، در حقیقت جنگ بین ایران و عراق آغاز شد و فردای آن روز ما در روزنامه ها شعر جنگ یا شعر مقاومت و پایداری را داشتیم. در حقیقت می توان گفت در گروه هنرمندان، شاعران نخستین گروهی بودند که به سرعت وارد این عرصه شدند و هنوز یک هفته از آغاز جنگ نگذشته بود که شاعران در مناطق جنگی حضور یافتند. البته این جا باید به یک نکته اشاره کنم و آن این که، امروز گاه می شنویم که از تعبیر «شعر صلح» استفاده می شود که بسیار تعبیر ارز شمندی است اما از این نکته نباید غافل شویم که آن چه ما در ادبیات دفاع مقدس به عنوان شعر جنگ می شناسیم در واقع شعر صلح است چون ماهیت آن جنگ طلبی نیست. در حقیقت جنگ ما برای رسیدن به صلحی عادلانه بوده است. چون ما در این جنگ بخشی از خاک کشورمان را از دست داده ایم. بنابراین همین جا باید تکلیفمان را روشن کنیم. جنگ ما با دیگر جنگ ها در تاریخ متفاوت است. نزدیک به ۴۵ تا ۷۰ درصد تاریخ جهان در جنگ گذشته است و شعر جنگ در جهان متفاوت از شعر جنگ ماست. مادر شعر جنگ از دفاع سخن